

# iZITRA.info

## OCHRANA PŘED MOŽNOU TRAGICKOU POVODNÍ NA BOTIČI V HOSTIVAŘI SE MĚNÍ Na to ostatní se čeká dál - bohužel.



Je to už více než **pět let** od chvíle, kdy, ještě **minulé Zastupitelstvo městské části Praha 15, schválilo výzvu** vlastníkovi Hostivařské přehrady a potoka Botič – **hlavnímu městu Praha – k řešení protipovodňové ochrany obyvatel Hostivaře.**

Co se od června 2013 událo a co se chystá, ale hlavně, jak již realizovaných, a dalších možných opatření, využít k lepší ochraně obyvatel Hostivaře podél Košíkovského potoka a Botiče.

### O tom zejména je tento článek.

S **usnesením** a **výzvou** byla tehdy městu doručena též nová studie protipovodňových opatření v obydlených oblastech Hostivaře. Studie úprav, které by, po jejich úplné realizaci, byly schopné Hostivař ochránit i před průtokem Botiče

okolo 80 m<sup>3</sup>/vteřinu, naměřeném při bleskové povodni v červnu 2013.

### Co se od června 2013 událo?

- Lesy hl. m. Prahy, jako správce Hostivařské přehrady a potoka Botiče, rozhodly o zřízení průběžného monitoringu stavu na nádrži. A letos dokončí i budovu nového velína této ochrany. Na toku Botiče byly instalovány nové měřiče okamžitého průtoku (*lignigrafy*), a to jak nad Hostivařskou přehradou, tak i pod ní. (*pozn.red.: údaje dostupné i v mobilní aplikaci Průtoky Praha*)

- V loňském roce byla dokončena dílčí protipovodňová etapa - úprava levého břehu Botiče u Kozinova náměstí v Hostivaři (*tento projekt MČ získal stavební povolení už v roce 2013*).

Jde zatím o jediný úsek šestidílného projektu ochrany Hostivaře před povodní dle výše zmíněné studie MČ Praha 15.

- Připravuje se také digitální povodňový plán a systém podpory operativního řízení při povodni.

- V dubnu loňského roku Lesy hl. m. Prahy zorganizovaly cvičení hlásné povodňové služby i za účasti obcí povodí Botiče.

- Monitoring srážek a průtoků, manipulace na nádrži i koordinace při povodni tak budou, zřejmě již brzy, v lepším stavu, než byly v roce 2013.

- Ochranu proti protržení přehrady před velkou povodní bude zřejmě už brzy nově chránit bezpečnostní přeliv její hráze. Stavba má již vydané územní rozhodnutí. Realizace se předpokládá v roce 2019.

• Lesy hl. m. Prahy, které za město přehradu i Botič spravují, dělají, co musí. Nesmějí dopustit, aby došlo k tragédii, což by protržení přehrady bezesporu bylo.

Nezapomeňme, že v červnu 2013 k přelítí hráze, a tím i k její možnému zničení, chybělo jen 60 cm.

### Hydrologické poměry okolí hostivařské nádrže, ale i na Botiči před ní a pod ní, se ale nezlepšují. Spíše naopak.

- Hostivařská přehrada má relativně malou retenční kapacitu (max. 1,05 mil. m<sup>3</sup>)
- nad Hostivařskou přehradou v povodí Botiče nevznikl od povodně žádný nový retenční prostor, který by poměry zlepšil
- nad Hostivařskou přehradou, v povodí Botiče, naopak zpevněné, odkanalizované plochy, dále rostou.

**Dešťové vody** se nejen nevsakují, ale, až na výjimky, **bez zadržování rovnou proudí do Botiče a jeho přítoků**. Ve velkém hlavně z **kanalizačních systémů** obcí, ale také ze silnic státu a Středočeského kraje. Dešťová voda ze stále větší plochy odtéká bez užítku pryč.

Studny díky tomu nemají dost spodní vody už ani na zalévání zahrad. Celá Praha i velká část Středočeského kraje získává, až na výjimku malého zdroje v Káraném, vodu ze Želivecké nádrže vzdáleného kraje Vysočina. Tam, kde na želiveckou vodu nejsou připojeni, mají často už vody trvalý nedostatek.

Přitom násobky naší vodní potřeby protečou kanalizačním systémem. A při své cestě občas provedou i pořádnou škodu. Také v Hostivaři.

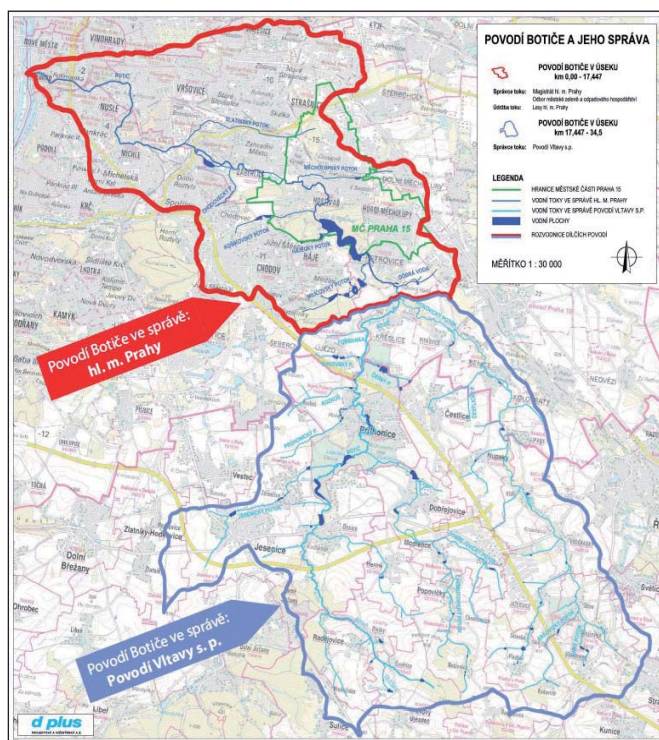
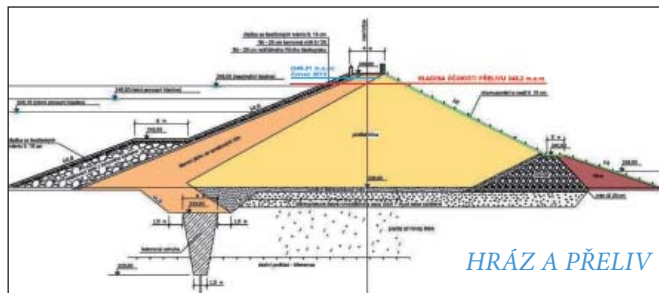
I v dalších, na povodí Botiče spádových městských částech, je situace obdobná. **I zde je hlavním zdrojem přívalových srážkových vod kanalizační systém města**.

Snad nejlépe je velké a plošné kanalizování dešťové vody vidět na **nevzpytatelném Košíkovském potoce, přítoku Botiče**. I tento potok je při přívalových deštích přetěžován. Na něm ležící, stále ještě neregulovatelné a neúplné retenční nádrže u ulice *K Horkám*, jsou napojeny na dešťovou kanalizaci části Jižního Města. Přívalové deště z Jižáku tak již byly důvodem jedné botičské povodně. **Doplnění dosud nerealizované další retenční nádrže (u plaveckého bazénu na Chodově) i regulace všech těchto nádrží, včetně možnosti jejich preventivního vypouštění**, je dluhem, který by jistě výrazně omezil nevzpytatelnost tohoto jinak malebného potůčku.

**Suma sumárum, obydlené území v Hostivaři nese důsledky různých historických nedbalostí, často způsobených i velmi daleko od jeho hranic.**

I proto si, podle nás, Hostivař i další čtvrti po botičském toku, zaslouží lepší ochranu.

**Možnost velké vodní tragédie bude hlavně v Hostivaři, ale i v dalších pražských čtvrtích, zřejmě již brzy, zažehnána. Nebezpečí výrazného dopadu bleskové povodně na majetek hostivařských občanů ale nemizí. Bohužel, je stále větší.**



### Nový generel Botiče a návrh systému 8.20.33

Hlavní město Praha prý aktuálně pro Botič připravuje tzv. „generel vodního toku“.

**I proto, mimo podpory již výše zmíněné hostivařské studie, nyní přicházíme s návrhem, který by mohl být rychlejší i finančně méně náročným řešením pro bezeškodný průběh menších povodní, než té z roku 2013.**

Mimo možnosti splnění domácího úkolu v Praze tím ale také znovu otevíráme nutnost skutečného řešení přívalových srážek nad Hostivařskou přehradou na prude se rozvíjejícím územím povodí Botiče ve Středočeském kraji.



# SYSTÉM 8.20.33

## Návrh systému manipulace a úprav při ochraně před povodní na Botiči v Hostivaři:

### SYSTEM 8.20.33

**8 hodin** – by měli obyvatelé Hostivaře na odvrácení škod a na evakuaci

**20 m<sup>3</sup>/vteřinu** - možnost odpouštění nádrže v objemu 20 m<sup>3</sup> / vteřinu by sice vyžadovalo dílčí úpravy, ale pomohlo by ke zmenšení škod i odvrácení menších povodní. A pražské čtvrti na toku Botiče pod Hostivaři by též nebyly ohroženy.

**33 m<sup>3</sup>/vteřinu** - a ani o kubík víc na přítoku přehrady by Hostivař zřejmě ochránil od jakékoliv povodně.

### PRAŽSKÁ ČÁST:

#### Systém manipulace:

- Preventivní odpouštění Hostivařské přehrady v objemu do 20 m<sup>3</sup>/vteřinu.
- Preventivní odpouštění Hostivařské přehrady z normální (letní) na minimální (zimní) hladinu - v případě ohrožení znamená zvýšení rezervy v nádrži o 35 % (459.000 m<sup>3</sup>). V letních měsících by odpouštění trvalo nejdéle 120 hodin. V zimě ani minutu. (pozn.: platí totiž bezpečnostní norma pro bezpečné snižování hladiny nádrže jen do 30 cm/den jako ochrana sypané hráze před tzv. "suchozí").
- Automatická regulace a preventivní odpouštění retenčních nádrží na Košíkovském potoce z budovaného velína na přehradě.

Do Prahy by tak, Botičem z Hostivaře, po provedení systému níže uvedených úprav, odcházelo bezpečných max. 25 m<sup>3</sup>/vteřinu vody. I místní komunikace a mosty (včetně toho v ulici K Horákám) by zůstaly průjezdné.

#### Systém úprav podél toku Botiče:

- Drobné úpravy břehů Botiče v Hostivaři (dle studie v úsecích D2 - Kozinovo náměstí, ul. Domkářská a D6 - ul. U Břehu) pro jeho bezpečný průtok v objemu 25 m<sup>3</sup>/vteřinu (20 m<sup>3</sup>/vt. z přehrady + 5 m<sup>3</sup>/vt. rezervy pro Košíkovský potok).
- Vybudování suchého poldru u jezu Marcela.
- Dílčí protipovodňové úpravy na toku pod Hostivaři (zejména u ul. Za Potokem, Záběhlická, K Prádelně, Na Botiči, u seřadovacího nádraží, ...) pro bezeškodní průtok 25 m<sup>3</sup>/vteřinu.
- Automatické měření průtoku významných vpustí dešťové kanalizace do Botiče pod Hostivařskou přehradou (lignigrafy).
- Obnovení a zvětšení retenční nádrže pod sídlištěm Košík.

#### Systém úprav na Košíkovském potoce:

- Automatické měření průtoku Košíkovského potoka (lignigrafy).
- Vybudování chybějící (třetí) retenční nádrže pod Jižním Městem (u bazénů).
- Vybudování automatické regulace hladiny retenčních nádrží pro jejich včasné odpouštění a napojení systému stavidel na nově budovaný velín na Hostivařské přehradě.

#### Související úprava:

- Obnovení toku Slatinského potoka a zřízení jeho retenční nádrže v území Za Drahou v Hostivaři.

#### Efekty systému:

- Jednotný velín pro plynulou regulaci odtoku z Hostivařské přehrady a retenčních nádrží Košíkovského a Slatinského potoka.
- Na přípravu obyvatel na povodeň, obdobnou té z r. 2013 by, podle tohoto systému, bylo až **8 hodin** a na povodně menšího rozsahu ještě mnohem více času.
- **Napříště, a u méně razantní povodně, by se, v průběhu prvních 8 hodin (to podle počasí) až rozhodovalo, zda odpouštět více než bezpečných 20 m<sup>3</sup>/vteřinu.** Pokud by totiž přítok přehrady kulminoval v průběhu těchto prvních osmi hodin povodně, ke zvýšení odtoku, a tím vylití do obydlených oblastí, by pak zřejmě vůbec nemuselo dojít.

#### Investice do systému a doba přípravy:

Povodeň v roce 2013 způsobila, jen v Hostivaři, škody ve výši 100 mil. Kč.

S výjimkou nových retenčních nádrží by navrhovaná opatření zřejmě nepřesáhla hodnotu škod jen této jedné povodně. A to za posledních dvacet let byly v Hostivaři ještě další dvě.

Téměř všechny navrhované úpravy by mohly být hotovy rychle, zřejmě již do několika let.

### ČÁST PRO STŘEDOČESKÝ KRAJ:

#### Trvalá opatření:

- Je třeba vyzvat správce povodí Botiče nad Hostivařskou přehradou (Povodí Vltavy s. p.) a Středočeský kraj, ať zajistí, aby v době povodňového ohrožení Botičem do Prahy nepřitékalo více než 33 m<sup>3</sup>/vteřinu, t. j. pouze 15x více než normálně. Pak by si totiž Hostivařská přehrada, v systému 8.20.33, zřejmě poradila s každým přívalem.
- Více než **padesátinásobný nárůst přítoku z r. 2013** nebyl jen věcí přírody, ale i dlouholeté pohodlnosti obcí z povodí a správ-

ce Botiče nad přehradou. Kdyby takový nárůst, jaký nastal před pěti lety na Botiči, přišel po Vltavě do Prahy, kousky Karlova Mostu a Národního divadla bychom, v rámci nechtěného exportu kultury, jezdili hledat od Drážďan až po Hamburk.

**A pokud trvalá opatření nad Hostivařskou přehradou nebudou provedena, pak ať Středočeský kraj Praze zaplatí realizaci ochrany obydlených oblastí Hostivaře, a dalších pražských čtvrtí na toku, před průtokem Botiče na úrovni cca 80 m<sup>3</sup>/vteřinu (v Hostivaři dle studie z r. 2014).**

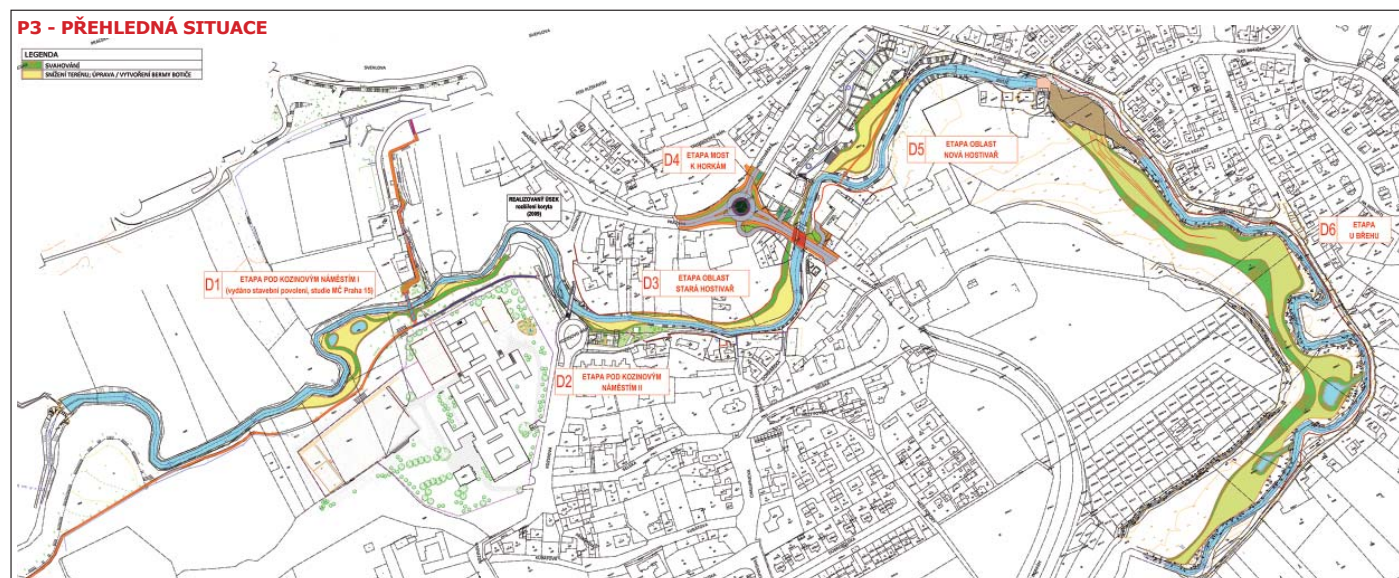
I přesto, že odtok z Hostivařské přehrady a bezpečnostní přeliv umožní do koryta pod přehradou vypouštět, pro ochranu před

jejím protržením, až 170 kubíků vody za vteřinu, je reálné se obávat průtoku právě jen do poloviny této hodnoty.

Můžeme předpokládat, že možnost velké vodní tragédie bude v Hostivaři brzy zažehnána. Reálná možnost výrazného dopadu bleskové povodně na zdraví a majetek hostivařských občanů ale nemizí. Naopak, je stále větší.

Vzedmutá voda v roce 2013 přinesla chvíli i vzedmutý zájem. Na chvíli. Dokud ochrana nebude skutečně dokončena, my na ni budeme upozorňovat stále. Nejenom v krátké době po povodni.

*Michal Fraunterka, Jan Beran a redakce iZÍTRA.info*



STUDIE HOSTIVAŘ - PRO BEZEŠKODNÍ PRŮTOK BOTIČE V OBJEMU 80 m<sup>3</sup>/vteřinu (r. 2014)

## Připomínky k návrhu Metropolitního (územního) plánu můžete podávat od 27. června do 27. července 2018.

Písemně poštou nebo na podatelnu.  
Elektronicky s elektronickým podpisem prostřednictvím datové schránky.

Můžete se také připojit k již známým připomínkám, které naleznete na webu [iZÍTRA.info](http://iZÍTRA.info)

**iZÍTRA.info – Občasník pro Prahu 15, IV. ročník, číslo 6 / červenec 2018**

Redakce – Šéfredaktor: Michal Fraunterka (tel.: 602 952 085, e-mail: redakce@izitra.info) – Příjem inzerce: Dagmar Kubinová (tel.: 603 300 215, e-mail: inzerce@izitra.info) – Předtisková a grafická příprava: Karim Shatat – Tisk: Uniprint, s. r. o. – Vydavatel: Spolek Bosákovník, Hostivařská 15/151, 102 00 Praha 10, IČ: 04312279 zapsaný ve spolkovém rejstříku, vedeném Městským soudem v Praze, oddíl L, vložka 63361 – Registrace MK ČR E 22232 – [www.iZITRA.info](http://www.iZITRA.info)